

Lo 4 d'avriks 2011

L'Étà dóou Valéik è lù Fèdèrachyòn kantonàla valùjànna déi-j-amik dóou patouê kréon la Fondachyòn pò dèvelopà è féire avanchyè lo patouê frankoprovensàl

(IVS).- Chi dùloun 4 d'avriks, à Chyoùn, ch'è pachà lù sunyatùra de l'Àkto de la Fondachyòn pò dèvelopà è féire avanchyè lo patouê. Féicha pè l'Étà dóou Valéik è pè la Fèdèrachyòn kantonàla valùjànna déi-j-amik dóou patouê, lù chyòtt è lù kontunùe lo travà dóou Konchèl dóou patouê formà èn 2008 pè lo Konchèl d'Étà pò dèvelopà oúnna lùnye è oun plan d'akchyòn pò mètre èn valóou lo "patrimoine" ki y'èth lù frankoprovensàl èn Valéik.

Oun Konchèl dóou patouê : pò mètre èn valóou lo patouê frankoprovensàl èn Valéik

Èn 2008, oúnna komùchyòn, koumandâye pè lo Chyèf dóou Départemàn de l'édukachyòn, de la kultùra è dóou spòr, l'a dèpojà oun rapòr ki y'a non : «Lù Patouê mò óou vik ?» Lù dossyé a fé lo pouòun chù la sùtùachyòn dóou frankoprovensàl èn Valéik è y'a propojà de vayòunch a chyòrre pò lo féire myòss valéi. Èn chyovèn la lussòn de thlóouss k'an èhrìk ché papi, lù Konchèl d'Étà a fondà adònn lo Konchèl dóou patouê pò mètre èm màrtchye lo plan d'akchyòn propojà. Èth achènn kè, rìre chóou treu-j-ànn d'ègjyistàanse, lù Konchèl dóou patouê a pochoùk, àntre ôtre grâse à la Lotèrik romànda kù lù l'a chothènoùk, poubliyè dóou treu CDs avoué de nouvô tsànnns èm patouê koumandà à dè-j-artiste koume lù Carine Tripet, lù Paul Mc Bonvin óou lù Sylvie Bourban, chourti de tèkste èn frankoprovensàl è ènkorajyè lè kour de patouê èmpè lè-j-université populère dóou Kantòn.

Lù kréachyòn d'oúnna Fondachyòn pò travalyè ènsèimblo è lontèin

Chù la propojùchyòn dóou Konchèl dóou patouê, lù Fèdèrachyòn kantonàla valùjànna déi-j-amik dóou patouê, kù lù rachèimble thlóouss kù dèvigjon lo patouê èn Valéik, è lù Konchèl d'Étà chè chon balyà oúnn ènstùtùchyòn ènn èthàtta po travalyè ènsèimblo èn la dourâye. Pò chènn an rètènoùk l'igdé d'oúnna Fondachyòn, de pèr lyè, po gèrènti la chyòda déi-j-akchyònch a vèni.

L'àkto de kreachyòn de la Fondachyòn pò dèvelopà è féire valéi lo patouê a igthà sunyà chi duloùn 4 d'avriks pè lo Prezudàn dóou Governèmènn, lù Konchelyè d'Étà Jean-Michel Cina, lo Chanselyé d'Étà Philipp Spoerri, la Prezudànta de la Fèdèrachyòn déi-j-amik dóou patouê, lù Gisèle Pannatier è lo vikse-prèzudàn de la Fèdèrachyòn, lù Gilbert Bellon. Fran apré, dóou tèin de la sèanse, lù Konchèl de la Fondachyòn a nomà à la prèzudàanse lo Bernard Bornet kù y'a igthà Konchèlyè d'Étà.

Lù muchyòn dè la Fondachyòn pò dèvelopà è féire valéi lo patouê

Lù Fondachyòn l'a àntre ôtre pò mùchyòn d'èigjyè a konyèthre, a mantèni è a dèvùjà lo frankoprovensàl, a lo féire vigvre èn Valéik è èn dèfouira dóou Kanton. L'èntèn tò pari chothèni po mantèni è dèvelopà la lèïnga è la kultùra frankoprovensàla, pòr aprènde è dèvùjà la lèïnga, è pò travalyè a regruà è ènrùtchyè la dokumèntachyòn chù lo patouê frankoprovensàl. Lù Fondachyòn lù rèprènn a choun kounto lo travà k'a fé tan kè òra lù Konchèl dóou patouê.

Oùnna Fondachyòn kompojâye dè moundo kù konyèchon lo patouê

Èm plùs dóou Bernard Bornet, lù chyò prèzudàn, lù Konchèl dè fondachyòn kounte stóou moundo : lo Paul-Henri Moix, vikse-prèzudàn, délége dóou départemàn déi finànse, déi-j-ènstùtùchyònch è dè la santé dè l'Ètà dóou Valéik (DFIS), lo Gilbert Bellon, vikse-prèzudàn dè la Fèdèrachyòn déi-j-amik dóou patouê, lo Marius Dumoulin, direktóou déi-j-èhóoule dè la Koumòuna dè Chavyeùje, lo Raphaël Maître, kolaboratóou syantifike óou Centre de dialectologie et d'étude du français régional è rèdaktóou óou Glossaire des patois de la Suisse romande, la Gisèle Pannatier, Prezudànta dè la Fèdèrachyòn déi-j-amik dóou patouê è pouèthe la Romaine Valterio Barras, direktrisse dè la Médiathèque Valais - Martigny è dè l'e-Médiathèque Valais.

Personne de contact : Bernard Bornet, président de la Fondation pour le développement et la promotion du patois, Le Coudray, 1996 Basse-Nendaz, 027 288 24 37